

KUOPIO PLUS

KUOPIO N SYDÄMEN
KEHITTÄMISHANKE

Kuopio Plus

-kehittämishjelma 1.0

Kaupunkirakennelautakunta

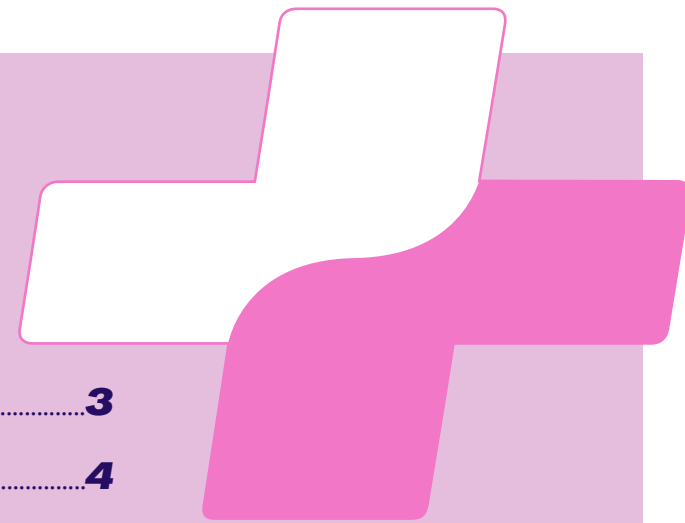

11.3.2026

(Kaupunginhallitus 23.3.2026)

Sisälllys

Esipuhe	3
Johdanto – hankkeen tausta ja tarve	4
Hankkeen tausta ja tarve	5
Joukkoliikenteen runkolinjat ja täydennysrakentaminen	7
Vuorovaikutus kehittämisohjelman laatimisessa	9
Hankealueen nykytila	10
Kuopion sydän – kuvaus Kuopio Plus -alueesta	11
Liikennejärjestelmä	13
Kolme aluekokonaisuutta ja niiden ominaispiirteet	14
Suunnittelu ja rakentaminen hankealueella	16
Kuopio Plus -konsepti	17
Visio	18
Kärkiteemat	19
Tavoitteet	21
Vaikuttavuuden seuranta	22
Toimenpiteiden seurantamittarit käynnistysvaiheessa	23
Kehittämisa alueen vyöhykkeet	24
Kehittämishankkeet Kuopio Plus -alueella	25
Toimenpidekorit	28
Loppusanat ja jatkotoimenpiteet	33

Esipuhe

Kuopion kaupunkia on kehitetty jo usean vuoden ajan kokoamalla monialaista kehittämistä vaativat ja kaupungin kannalta merkittävät kokonaisuudet kaupunkikehityksen strategisiksi kärkihankkeiksi. Tämä kehittämisohjelma käsittelee uuden kärkihankkokokonaisuuden käynnistysvaihetta, tulevaisuuden visiota, tavoitteita sekä kärkihankkeen etenemisvaiheita ja jatkotoimenpiteitä.

Kuopio Plus, Kuopion sydämen kehittämishanke, kattaa Kuopion keskeisimmällä kaupunkialueella Neulamäki–Keskusta–Kelloniemi ja Puijonlaakso–Keskusta–Siikaniemi –akselit. Hankealue sisältää myös aiemmat kaupunkikehityksen strategiset kärkihankkeet: Savilahden ja Asemanseudun. Uutta Kuopio Plus -hankekokonaisuutta on valmisteltu linkittyen korkean palvelutason joukkoliikenteen runkolinjaston kehittämiseen ja täydennysrakentamissuunnitelmaan, joiden myötä alueen kokonaisvaltainen kehittäminen projektiluontoisesti on nostettu osaksi kaupungin ja valtion välistä maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimusta, jonka tavoitteena on tukea kestävästä kehitystä ja kasvua.

Kehittämisohjelman versiossa 1.0 luodaan pohja pitkäjänteisen kehittämiskokonaisuuden käynnistämiseksi. Kehittämisohjelmassa esitetään visio, tavoitteet ja tahtotila siitä, mitä Kuopion sydämen halutaan vuonna 2040 olevan kehittämis-toimien seurauksena. Tärkeimpiä vastattavia kysymyksiä ovat: *Mihin haluamme päästä? Millainen on lopputulos, jos kaikki menee hyvin?*

Kärkihankkeen käynnistysvaiheessa julkaistaan kehittämisohjelman ensimmäinen versio, jota syvennetään ja täydennetään työn aikana hankkeen edetessä Kuopion kaupungin strategian toimeenpanoa tukevaksi. Kuopio Plus -kokonaisuuden tavoitteena on luoda viitekehys, joka toimii ohjenuorana tulevissa toimenpiteissä ja varmistaa, että jokainen yksittäinen päätös tukee isompaa kokonaisuutta ja vie kohti asetettua tavoitetilaa. Kuopio Plus auttaa hahmottamaan isoa kuvaa suunnittelu- ja toteutusvaiheessa. Kehittämisohjelma ei ole itsessään päätös, vaan kukin toimenpide käy läpi normaalin päätöksentekoprosessin.

Kehittämisohjelmassa on avattu Kuopio Plus -hankkeen visio **Koko Kuopion sykkivä sydän**. Visiota tukemaan on luotu päätavoitteita, mittareita sekä ensimmäisen vaiheen tärkeimpiä toimenpidekokonaisuuksia. Kehittämisohjelman laatimisen ohjausryhmänä on toiminut Kuopion kaupunkisuunnitteluryhmä.

Kuopio Plus -kehittämisohjelman vaiheet

1. Tilannekuva: yhteenveto alueen nykytilasta keskeisten mittarien ja kaupungin strategian valossa

2. Visio, tavoitteet ja tahtotila: hankkeelle luodaan pitkän aikavälin suunta ja tavoitteet, jotka ohjaavat toteuttamista

3. Etenemissuunnitelma: sekä lyhyen että pitkän aikavälin kehittämiskokonaisuudet sekä toimenpiteet

Kuopio Plus -hankkeen päätöskäsittelyt

Kaupunkisuunnitteluryhmä 28.11.2025

Kaupunginjohtajan johtoryhmä 10.12.2025

Kaupunkirakennelautakunta 4.2.2026:
Päätös asettaa kehittämisohjelman versio 1.0 nähtäville

Kaupunkirakennelautakunta 11.3.2026

Kaupunginhallitus 23.3.2026

Johdanto – hankkeen taustaja tarve

Hankkeen tausta ja tarve

Osana systemaattista kaupunkikehittämistä Kuopiossa on muodostettu hankekokonaisuuksia strategisesti merkityksellisistä alueista, kuten esim. Saaristo-kaupunki, Asemanseutu ja Savilahti. Strategiset kaupunkikehityshankkeet ovat osaltaan jännevöittäneet kaupungin poikkihallinnollista, monialaista ja pitkäjänteistä kehittämistä niin, että asuminen, liikkuminen, elinkeinot, opiskelu, palvelut, vapaa-aika, ilmasto ja luonto tukevat toisiaan ja tekevät kaupungista kestävä, elinvoimaisen ja hyvän paikan elää. Ne ovat perustuneet ajatukseen, että kaupunkikehittäminen on eri alojen vuorovaikutteista yhteistyötä, jossa asukkaat, yritykset ja kaupunki kehittävät yhdessä ratkaisuja, jotka vahvistavat hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja kaupungin kykyä uudistua muuttuvassa maailmassa.

Aikaisempien ja käynnissä olevien kärkihankkeiden rinnalla tarvitaan kuitenkin koko ajan aktiivista kaupungin elinvoiman, kilpailukyvyyn ja vetovoiman kasvatamiseen perustuvaa ennakoivaa harkintaa ja suunnittelua, jonka tavoitteena on tunnistaa strategisia painopisteitä, joilla on mahdollisimman positiivinen vaikutus kaupungin kehitykseen. Osana tätä työtä on keskeistä tunnistaa strategisesti merkittäviä hankekokonaisuuksia, joita on tarkoituksenmukaista viedä suunnitelmallisesti eteenpäin yhteiskehittämisen keinoin.

Kaupungin visio:

**Kukoistava Kuopio
– kestävä kasvua
ja elämänvoimaa**

Kuopio Plus

**Yksi teko kohti
kaupungin visiota**

Kaupungin rakenteellinen ja taloudellinen paine kohdistuu yhä vahvemmin sen keskeiselle kaupunkialueelle – ydinalueelle, jossa yhdistyvät merkittävällä tavalla väestö, työpaikat, koulutus, palvelut ja liikenteen solmukohdat. Tämä taloudellinen ja toiminnallinen ydin muodostaa Kuopion kehityksen kriittisen keskuksen ja osaltaan koko kaupungin elinvoiman kannalta koko seutua palvelevan alueen. Tavoitteena on vahvistaa hankkeistamalla tämän alueen kehittäminen siten, että alue säilyy vetovoimaisena, saavutettavana ja elinvoimaisena myös tulevana vuosikymmeninä.

Keskusta-alueen ja sitä ympäröivien kaupunginosien muodostamassa toiminnallisessa kokonaisuudessa sijaitsee noin kaksi kolmasosaa työpaikoista, merkittävä osa palveluista sekä koulutuksen ja tutkimuksen keskittymät sekä noin 40 % asukkaista. Alueen merkitys kaupungin taloudelle, identiteetille ja arjen sujuvuudelle on merkittävä. Alue on Kuopion saavutettavuuden, palvelutarjonnan ja elinkeinotoiminnan kannalta keskeisin osa kaupungin rakennetta.

Kuopio Plus ei ole irrallinen hanke, vaan laajasti integroitu osa kaupungin strategista kokonaisuutta. Hanke toteuttaa kaupungin strategiaa ja strategisia ohjelmia kytkeytyen mm. Kuopion kaupunkiseudun MAL-sopimukseen 2024–2035, Kuopion ja Etelä-Siilinjärven kaupunkirakenne 2040 –suunnitelmaan, Kasvava ja

elinvoimainen Kuopio -ohjelmaan sekä kaupungin talouden ja investointien tasa-painottamistyöhön. Kuopio Plus -kärkihanke toimii näiden asioiden yhteensovittajana: se kokoaa kaupunkikehityksen monialaisia toimenpiteitä alueelliseksi ja ajalliseksi kokonaisuudeksi.

KESTÄVÄ KASVU Kriittiset menestystekijät ja tavoitteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudelle 2026 – 2029
1. Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä	A. Uuden kasvun mahdollistajat, mm. kokonaisturvallisuus, lääkeala ja matkailu, sekä vihreä siirtymä houkuttelevat TKI- ja yritysinvestointeja ja alojen liiketoiminta kehittyy ja yritysten määrä kasvaa. B. Yritystonttitarjonta vastaa kysyntää ja tukee kasvua: 500 ha uutta elinkeinoaluetta vuoteen 2030 mennessä. C. Luomme yhdessä kumppanien kanssa elinvoimapaalvelukokonaisuuden, jossa yritys- ja työllisyyspalvelut, kaavoitus, koulutus ja osaamisen kehittäminen mahdollistavat yritysten tarvitsemat palvelut. Kuopio on TOP 3 parhaiden yrityskaupunkien joukossa.
2. Koulutus ja osaava työvoima	A. Uudet alueelliset työllisyysratkaisut tukevat työntekijöiden ja työpaikkojen tarpeiden yhteensopivuutta sekä uusien työpaikkojen syntymistä. Kuopion työttömyysaste on koko maan keskiarvoa matalampi. B. Kuopio on houkutteleva 26.000 opiskelijan opiskelukaupunki. Yliopisto-opiskelijoista 40 % ja ammattikorkeakouluopiskelijoista 65 % työllistyy alueelle. C. Kansainvälisten osaajien osuus kasvaa 10 %:iin vuoteen 2035 mennessä. Osaajat työllistyvät alueelle ja integroituvat yhteisöön.
3. Kestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminen	A. Asuntotonttitarjonta vastaa kysyntää ja asumisratkaisut ovat ekologisesti ja sosiaalisesti kestäviä. Asuntoja valmistuu 1 000 asuntoa/vuosi. Lisätään kaupunginosien täydennysrakentamista ja kaavoitetaan maaseudulle 1000 rakennuspaikkaa vakituiseen asumiseen vuoteen 2030 mennessä. B. Strategiset kaupunkikehityshankkeet, mm. Savilahti, Kuopio Plus ja kaupunkikeskustan kehittäminen vahvistavat vetovoimaa. C. Toteutamme puhtaita ja älykkäitä energiaratkaisuja. Lämpö ja sähkö tuotetaan puhtain energiaratkaisuin v. 2030. D. Edistämme kestävästä kulutuksesta ja kiertotaloudesta sekä lähiruuan käyttöä ja puurakentamista.
4. Vaikuttaminen ja tunnettuus	A. Aktiivinen vaikuttaminen ja verkostoituminen tukevat kasvua ja lisäävät tunnettuutta. Erityisenä painopisteenä saavutettavuuden edistäminen.

Ote kaupunginvaltuuston 17.11.2025 hyväksymästä Kuopio 2035 -strategiasta.

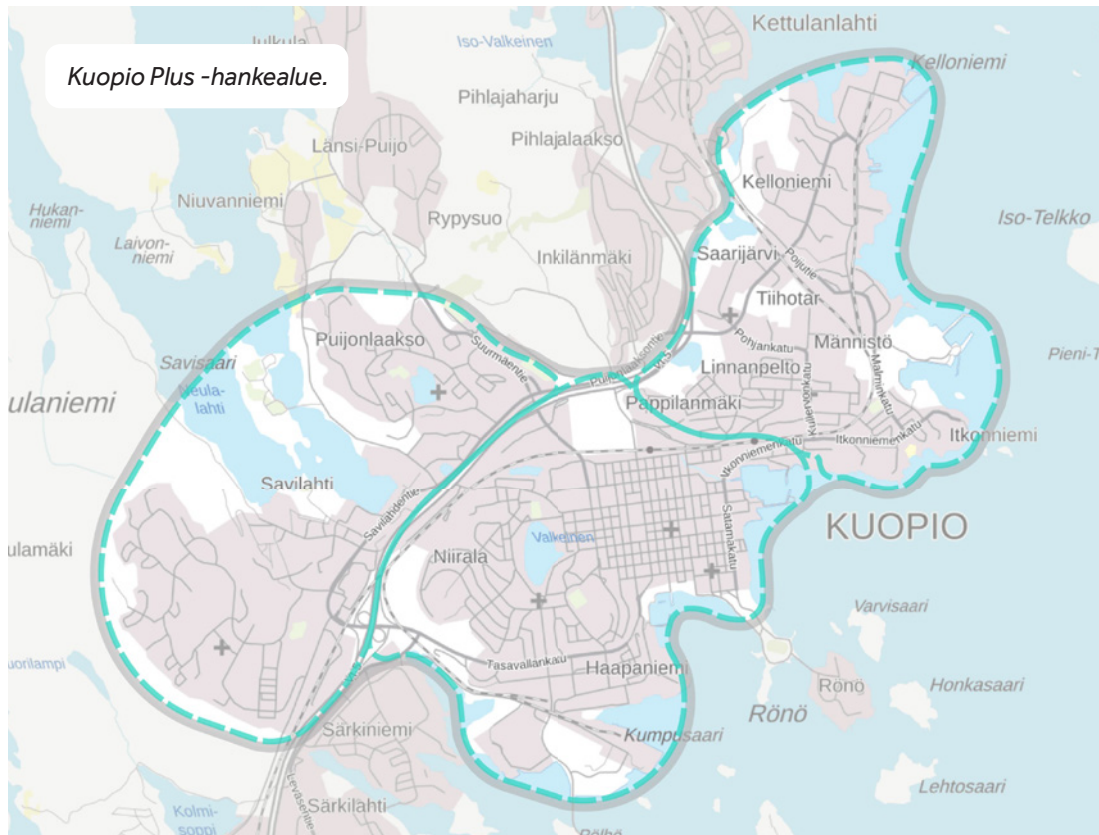
Käynnistysvaiheessa hankkeen aluerajaus perustuu joukkoliikenteen runkolinjaston ensimmäisen vaiheen vaikutusalueeseen (linjat 4, 5 ja 6) ja kattaa näin ollen vyöhykkeet Neulamäki–Keskusta–Kelloniemi sekä Puijonlaakso–Keskusta–Siikaniemi. Joukkoliikenteen palvelutason nostamisen varaan tukeutuva kehittäminen on keskeinen strateginen valinta. Neulamäestä keskustan kautta Kelloniemeen sekä Puijonlaaksosta Siikaniemeen ulottuvat runkolinjavyöhykkeet muodostavat rakenteellisen selkärangan, jonka vaikutusalueilla asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja luontoyhteyksien kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota kokonaisuutena. Näin vahvistetaan kaupunkirakenteen eheyttä, saavutettavuutta ja investointien vaikuttavuutta.

Keskeinen tavoite on muuttaa kaupunkikehittämisen toimintamallia reaktiivisesta ennakkoivaksi. Keskeisen kaupunkialueen kehittäminen on enemmän kuin yksittäinen hanke – se on strateginen kehys ja pitkän aikavälin toimintamalli. Se yhdistää kaupungin sisäiset ja ulkoiset toimijat yhteisen vision ja ohjelmallisen rakenteen alle. Hanke kokoaa yhteen kaupungin ja sidosryhmien eri toiminnot, ohjelmat, hankkeet ja investoinnit pitkäjänteiseksi, 15 vuoden mittaiseksi kehittämisohjelmaksi. Sen tavoitteena on ohjata ja yhteensovittaa kasvua, investointeja ja suunnittelua siten, että Kuopion keskeinen kaupunkialue kehittyy kestävästi ja elinvoimaisesti – alueena, joka tukee sekä kaupungin kilpailukykyä että asukkaiden arjen sujuvuutta ja hyvinvointia. Tämä mahdollistaa tarkemmin

kohdennetut investoinnit, vahvistaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja lisää kaupungin kiinnostavuutta asuin-, työ- ja opiskelupaikkana sekä investointikohteena. Samalla hanke tukee Kuopion asemaa kestävästä kaupunkikehityksestä edelläkävijänä sekä kansallisessa että kansainvälisessä verkostoyhteistyössä.

Joukkoliikenteen runkolinjat ja täydennysrakentaminen

Kuopio Plus -hankealueella on meneillään merkittäviä pitkäjänteisiä strategisia kehittämiskokonaisuuksia. Kuopio on sitoutunut valtion ja Kuopion seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksessa sekä kaupunkirakennesuunnitelmassa kestävästä yhdyskuntarakenteesta ja liikennejärjestelmän kehittämiseen. Yhtenä lähivuosien merkittävänä kehittämistoimenpiteenä ja investointina kohti tätä tavoitetta Kuopio kehittää joukkoliikenteen keskeisiä runkolinjoja kohti aikatauluvapaata liikkumista ja selvittää täydennysrakentamismahdollisuuksia niiden varrella. Runkolinjastot toteutetaan kahdessa vaiheessa, josta ensimmäisen vaiheen linjojen 4, 5 ja 6 toteutus ajoittuu vuoteen 2026. Toisessa vaiheessa 2030-luvulla runkolinjastoa on mahdollista laajentaa linjapariin 7 ja 20 ottaen huomioon ensimmäisen vaiheen kokemukset sekä maankäytön kehitys. Runkolinjoista nro 4 on kokonaisuudessaan Kuopio Plus -hankealueella, muut linjarit osittain.

Edelliset toimenpidekokonaisuudet osaltaan nostavat tarvetta toteuttaa laajempi maankäyttölinen nykyisten asuinalueiden, merkittävien täydennysrakentamisen alueiden ja keskeisen kaupunkialueen kehittämissuunnitelma (Kuopio Plus), jolla mahdollistetaan kaupunkirakenteen tiivistäminen kestävästi asumisen-työpaikat-palvelut-liikenne-kokonaisuudet sisältäväksi elinvoimavyöhykkeeksi.

Vuorovaikutus kehittämisohjelman laatimisessa

Kuopio Plus -hankkeen valmisteluun on osallistunut laaja joukko sidosryhmiä. Valmistelun aikana on koottu kaupungin eri toimialojen, sidosryhmien ja asukkaiden näkemyksiä kyselyjen, työpajojen ja haastattelujen avulla.

Osallistaminen oli aktiivisinta ohjelman laatimisen alkuvaiheessa keväällä 2025, ja syksyllä painopiste siirtyi sisällön muokkaamiseen kaupungin sisäisissä johto-, ohjaus- ja asiantuntijaryhmissä. Ohjelmaan liittyvää osallistamista on tehty myös joukkoliikenteen runkolinjaston ja täydennysrakentamisselvityksen asukaskyselyiden avulla. Ohjelman valmistelun rinnalla on ollut käynnissä myös *Kuopion strategian uudistaminen*, *Elinvoimainen ja kasvava Kuopio -ohjelma* sekä *Hyvinvointisuunnitelman laatiminen vuosille 2026–2030*, joiden kanssa Kuopio Plus -kehittämisohjelmaa on yhteensovitettu.

Esimerkkejä osallistamisesta

Työpajat kaupunkiorganisaation asiantuntijoille
2/2025 ja 4/2025 (100 osallistujaa)

Kysely kuntalaisille ja sidosryhmille 3/2025 (402 vastausta)

Kysely kaupunkiorganisaation asiantuntijoille ja päättäjille
3/2025 (108 vastausta)

Osallistamistilaisuus pääkirjastolla 3/2025 (n. 10 osallistujaa)

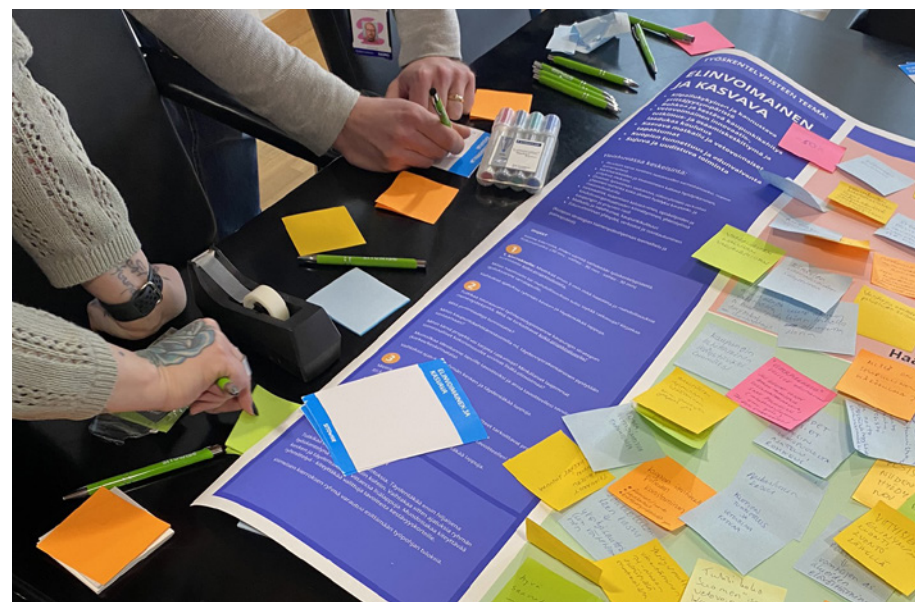
Kauppakamarin ja Rakennusteollisuuden työpaja 5/2025 (40 osallistujaa)

Ulkoisia esittelyjä eri sidosryhmien tilaisuuksissa 10 kpl

Työpajat asiantuntijoille ja kommentointimahdollisuus
5–12/2025 15 kpl (osallistujia n. 130 henkilöä)

Kehittämisohjelma nähtävillä - avoin verkkokysely asukkaille ja muille sidosryhmille 2/2026 (70 vastausta)

Yleisötilaisuudet Neulamäessä ja Saarijärvellä
Pääteemaana kaavoitus (n. 250 osallistujaa)

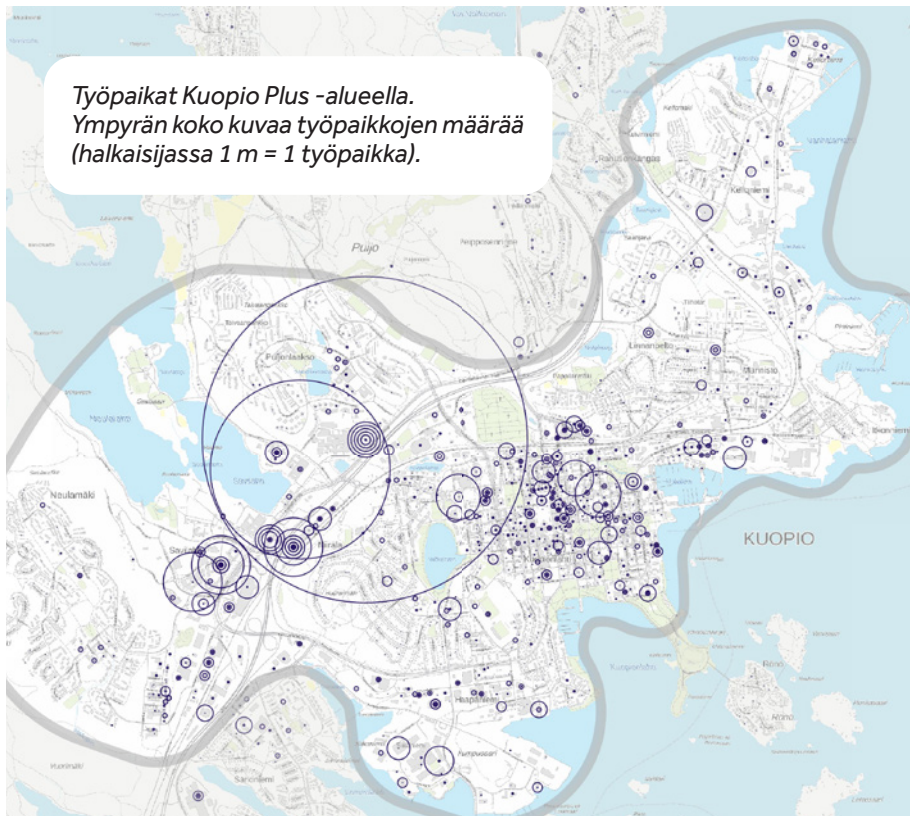

***Hankealueen
nykytila***

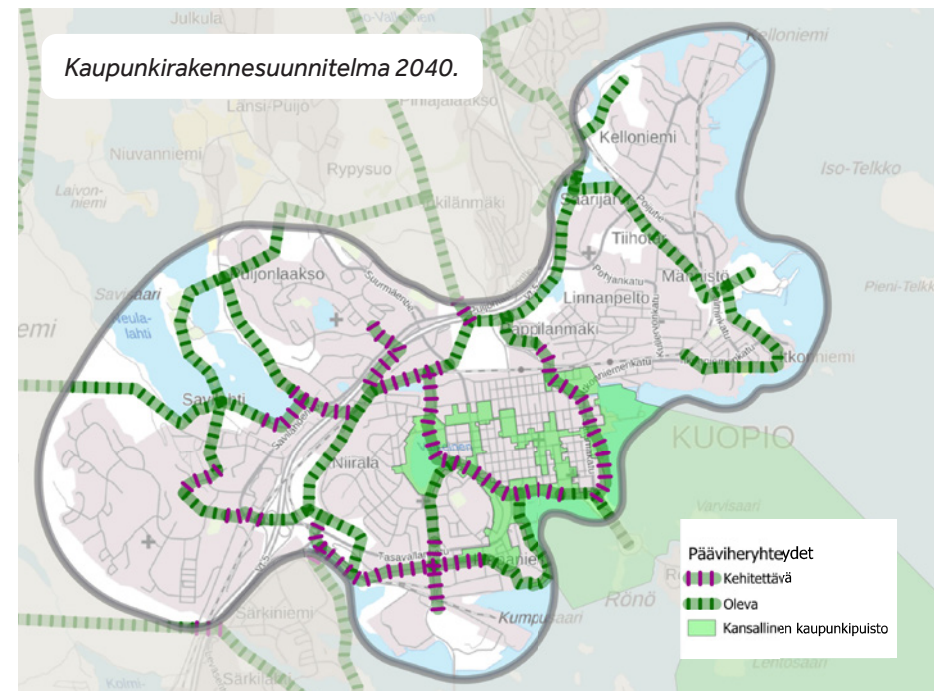
Kuopion sydän — kuvaus Kuopio Plus -alueesta

Kuopio Plus -hankealue sijoittuu Kuopion keskeiselle kaupunkialueelle ja se koostuu useista kaupunginosista, joilla kaikilla on omat erityispiirteensä. Yhdessä alueet muodostavat Kuopion keskeisimmän kaupunkialueen sekä asumisen, palvelujen ja elinvoiman kehittämisvyöhykkeen. Kaupungin väestöstä noin 40 % (49 000 asukasta) asui kehittämisalueella vuonna 2024. Lisäksi työpaikoista noin 65 % (n. 37 000 työpaikkaa) sijoittui alueelle vuonna 2022. Elinvoiman näkökulmasta hankealue muodostaa Kuopion sydämen, jonka kehittäminen säteilee elinvoimahuiput koko kaupunkiseudulle.

Kuopio on kasvava kaupunki, ja väestönkasvun ennustetaan jatkuvan vahvana tulevina vuosina. Väestönkasvu muodostuu muuttovoitosta niin maan sisältä kuin ulkomailta. Luonnollisen väestönkasvun ennuste sen sijaan on negatiivinen. Lisäksi alueen väestörakenteesta näkyy vahvasti väestön vanheneminen ja ikäihmisten määrän kasvu: vuonna 2023 väestömäärästä noin 25 % oli yli 65-vuotiaita. Alle 18-vuotiaiden osuus kehittämisalueen väestöstä on n. 7 %. Kaupungissa asuvista opiskelijoista (pääasiainen toiminta opiskelu) 55 % asui kehittämisalueella vuonna 2022.

Hankealueen suurimmat työpaikkakeskittymät ovat keskustassa ja Savilahdessa. Savilahdessa työpaikat ovat keskittyneet kampusalueelle, jossa painottuvat terveydenhuollon sekä eri alojen tietotyöhön liittyvät työpaikat. Keskustassa korostuvat erilaiset kaupan- ja palvelualojen työpaikat. Tämän lisäksi alueella on useita pienempiä työpaikkakeskittymiä, joissa toimii mm. erilaisia teollisuusyrityksiä.

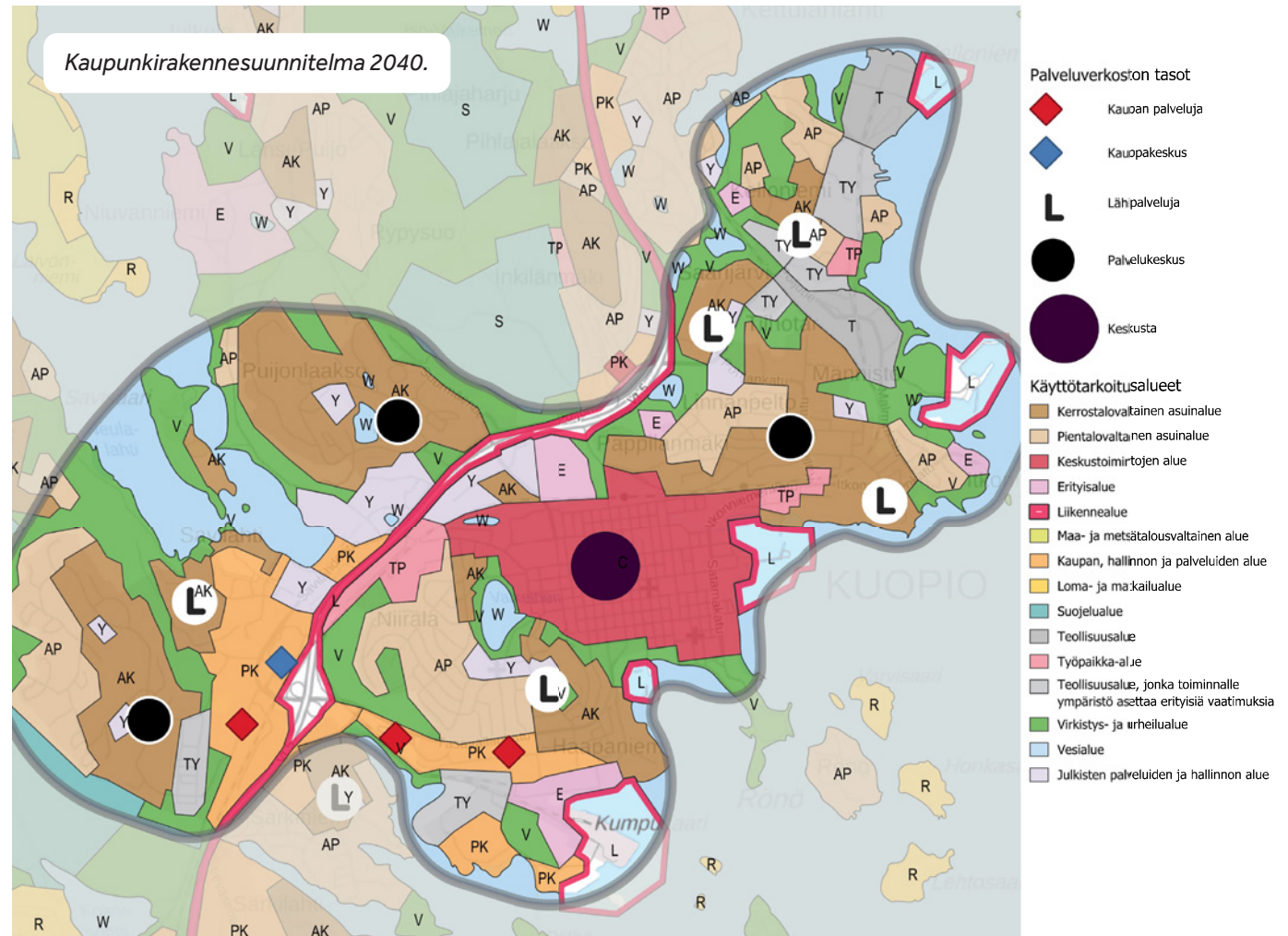
Hankealue on erittäin keskeinen joukkoliikenteen runkolinjojen varsille suunnitellun täydennysrakentamisen kannalta. Alueelle on jo toteutettu sekä suunnitteilla merkittävää asuin- ja toimitilarakentamista.

Tärkeimmät asuntorakentamisen kasvualueet Savilahti, Itkonniemi, Mölymäki ja Hatsala rakentuvat 2020–2030-luvuilla. Yritys- ja toimitilarakentamisen mahdollisuuksia on eniten Savilahdessa ja Kelloniemessä. Kokonaisuutena Kuopio Plus hankealueella on tällä hetkellä tunnistettua rakennuspotentiaalia olemassa olevan tonttivarannon, täydennysrakennus selvityksen ja osayleiskaavojen yhteenlaskuna noin 1 000 000 k-m² asuinrakentamiseen ja 300 000 k-m² yritys- ja toimitilarakentamiseen. Kokonaisinvestoinnit alueella voisivat olla noin 3–5 Mrd euroa, josta kaupungin osuus on arviolta 10 %. Rakennuspotentiaalista n. 50 % sijoittuu hankealueen luoteiseen osaan.

Asunto- ja toimitilatuotannon lisääminen ei yksistään riitä varmistamaan hankealueen houkuttelevuutta. Asukasmäärän kasvaessa on varmistettava myös julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin tarjoamien palveluiden riittävä tarjonta. Kuopiossa on tehty viime vuosina suuria investointeja vapaa-ajan palveluihin, joista merkittävimmät sijoittuvat kehittämisalueelle.

Hankealue kytkeytyy laajaan kaupunki-alueen viherverkostoon: kansallinen kaupunkipuisto, Puijo, Neulaniemi jne. Viherva- ja luontoalueet liittyvät toisiinsa ulkoilualueiden, ulkoilureittien ja puistojen väli-

tyksellä. Vihervestoston hyvä saavutettavuus, toimivuus ja jatkuvuus, kuten myös luonnon monimuotoisuus, esteettömyys ja viihtyisyys, ovat kehittämis-alueen keskeisiä tavoitteita. Lisäksi Kallaveden ranta-alueet tarjoavat monipuolisia hyödyntämismahdollisuuksia mm. kaupunkiluonnon, virkistys- ja hyvinvoinnin edistämisen sekä järvimatkailun osalta.

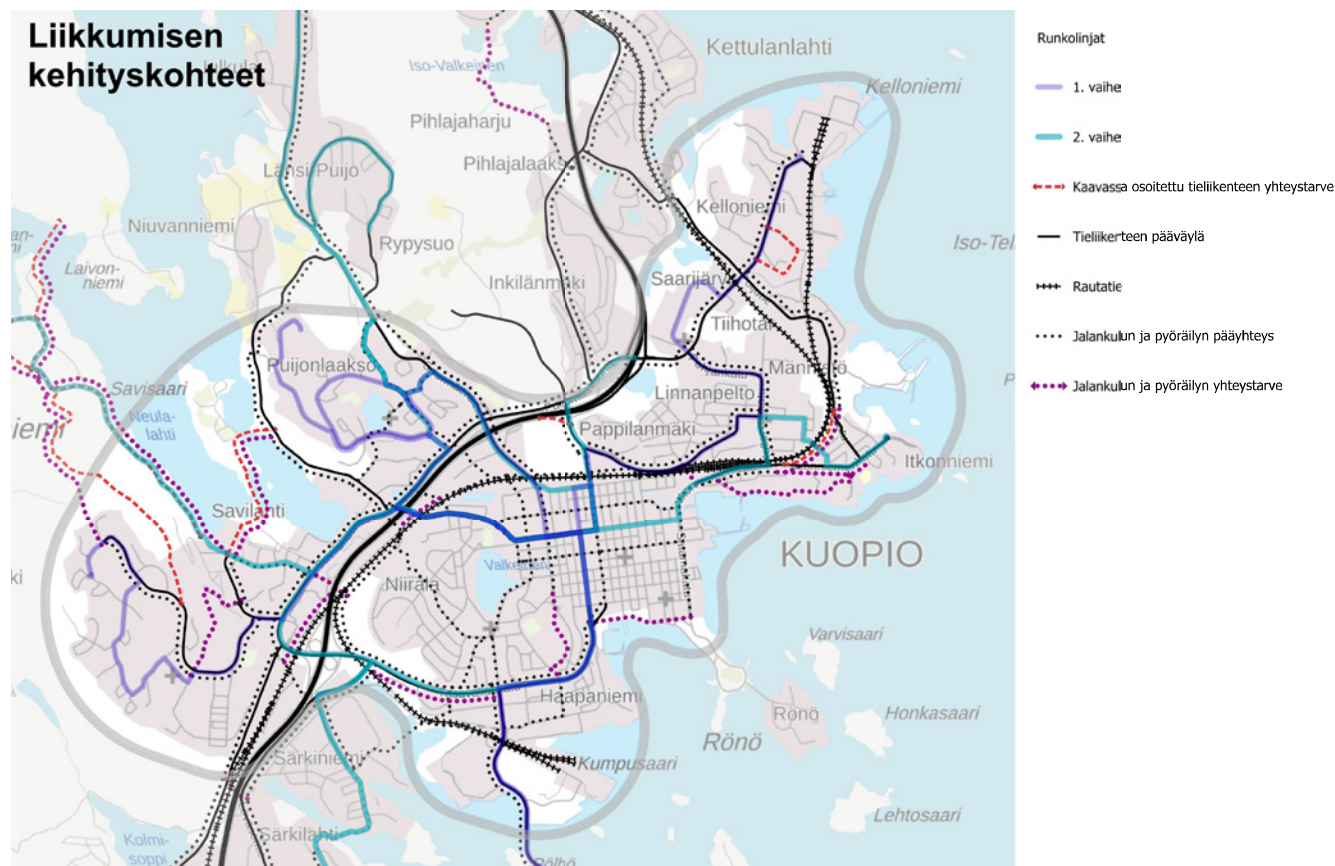
Liikennejärjestelmä

Hankealuetta halkovat valtakunnalliset pääväylät valtatie 5 ja Savon rata. Mo-lemmat näistä pääväylistä ovat viime aikoina olleet kehittämistoimien kohteena, mitkä jatkuvat myös tulevaisuuteen. Savon radan osalta viimeisen kymmenen vuoden aikana henkilöliikenneasema on saneerattu moderniksi kokonaisuudeksi. Lisäksi on toteutettu lähijunaselvitys, jonka perusteella varaudutaan seisak-keisiin Savilahdessa ja Kelloniemessä. Valtatie 5:n osalta tulevana vuosina kehit-tään saavutettavuutta erityisesti uusilla ramppiratkaisuilla ja liikennejärjestelyillä Puijonkadun ja Kellolahdentien kohdalla.

Pääkatuverkoston osalta Kuopio Plus -alueella on viime vuosina keskitytty joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn edellytysten parantami-seen. Lähiöiden katuverkostossa on saneera-ustarpeita, jotka pääasiassa ajoittuvat vuosille 2030–2040. Katuverkoston ohella Kuopio on käynnistämässä vuonna 2026 pysäköintipoliti-i-kan laatimista, jossa tarkastellaan asemakaa-voituksessa käytettäviä pysäköintinormeja sekä muita pysäköintiin liittyviä ohjeistuksia.

Kulikutapaosuuksia vertaillen autoliikenne kat-taa tällä hetkellä 45 % kaikista kuljetuista mat-koista. Autoliikenteen vilkkaimpia pääväyliä ovat hankealueella Savilahdentie ja Tasavallankatu. Joukkoliikenteen kulikutapaosuus on tällä het-kellä n. 10 %. Tämän osuuden kasvua halutaan edelleen jatkaa joukkoliikenteen palvelutasoon tehtävillä parannuksilla. Kuopio Plus -alue on jo tällä hetkellä vahvan joukkoliikenteen alueella ja hankealueella tehtiin yli 6 miljoonaa matkaa vuonna 2024. Kaupungin kahdesta vilkkaimmas-ta joukkoliikennereitistä linja 4 (Neulamäki–Kel-loniemi) asettuu kokonaan Kuopio Plus -alueelle ja linja 5 (Puijonlaakso–Saaristokaupunki–Petonen) osittain.

Kävely ja pyöräily kattavat kulikutapaosuusvertailussa tällä hetkellä yhteenlas-kettuna 43 % kaikista kuljetuista matkoista. Kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä on parannettu viime vuosina rakentamalla eroteltuja kävely- ja pyöräilyosuuksia esimerkiksi välille Keskusta–Savilahti, parantamalla talvikunnossapitoa ja kehit-tämällä kaupunkipyöräjärjestelmää. Tulevaisuutta ajatellen esimerkiksi Liikkuva Kuopio ja Viksu Kuopio -ohjelmissa on kuvattu lisätoimenpiteitä, joilla arkiliikun-nan osuutta kulikutapajakaumassa saadaan kasvatettua.

Kolme aluekokonaisuutta ja niiden ominaispiirteet

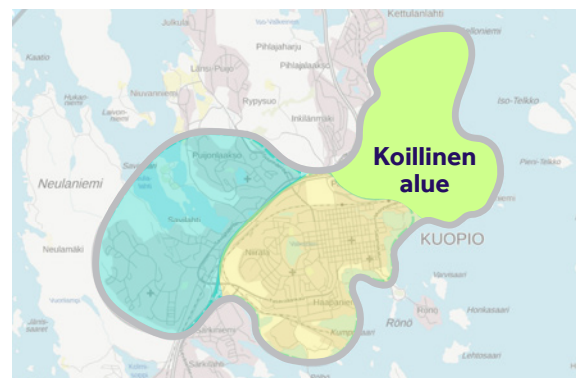
Kuopio Plus -kehittämiskokonaisuus voidaan karkeasti jakaa kolmeen laajempaan aluekokonaisuuteen: koilliseen, eteläiseen ja luoteiseen. Jokainen kolmesta aluekokonaisuudesta sisältää toisistaan eroavia kaupunginosia ja kokonaisuuksia, mutta yleiskuvan hahmottamisen helpottamiseksi jako kolmeen kokonaisuuteen yhden laajan alueen rinnalla on perusteltua. Aluejako ei itsessään määrittele osa-alueiden kehittämistoimenpiteitä, vaan toimii hankealueen hallinnon työvälineenä.

Koillinen alue

Koillinen alue kattaa **Kelloniemen, Saarijärven, Linnanpellon, Männistön ja Itkonniemen** kaupunginosat, joissa on asukkaita n. 12 000 ja työpaikkoja n. 4 000. Koillisella alueella väestön ikääntyminen näkyy hieman koko hankealuetta selkeämmin ja esimerkiksi yli 75-vuotiaiden määrä on kasvanut ja eläkeläistalouksia löytyy eniten hankealueen muihin aluekokonaisuuksiin verrattuna. Vuoden 2023 tilastojen mukaan alueella on muuta hankealuetta korkeampi työttömyysprosentti. Opiskelijoita asuu alueella hieman eteläistä ja luoteista aluetta vähemmän, n. 9 % väestöstä.

Pääosa koillisen alueen asuinrakentamisesta on kehittynyt 1950–1980-lukujen aikana. Poikkeuksena Linnanpellon alue, jonka kehittyminen on osin alkanut jo 1920-luvulla ja alue sisältääkin useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia. Saarijärvi koostuu pääasiassa kerrostaloasunnoista, mutta koillisen alueen rakennuskanta on muuten monipuolista.

Elinkeinoelämän osalta koillisen alueen toimipaikkojen toimialajakauman yleisimmät toimialat ovat tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja -pyörien korjaus, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä rakentaminen. Yleisimmät toimialat eroavat muista hankealueen aluekokonaisuuksista. Merkittävimmät yrityskeskittymät löytyvät Likolahden teollisuusalueelta, Kelloniemestä sekä Itkonniemen rannasta. Tulevaisuutta ajatellen varsinkin Kelloniemi tarjoaa potentiaalia elinkeinoelämän kehitymiselle, erikoispiirteensä Kelloniemen kärjessä sijaitseva syväsatama. Palveluiden osalta alueelle on

muodostunut neljä eri kokoista palveluiden keskittymää Kellokujalle, Männistöön sekä Saarijärven A- ja B-alueille.

Koilliselta alueelta löytyy vanhoja teollisuuskiinteistöjä, jotka tarjoavat kehittämispotentiaalia yritystoiminnan lisäksi myös uusille käyttötarpeille. Itkonniemen vanhan vaneritehtaan alueen asemakaavan muutostyö, jolla tutkitaan entisen vaneritehtaan ympäristön muuttamista asuinpainotteiseksi keskustan laajenemisalueeksi, on jo käynnistynyt.

Maantieteellisesti koillinen alue rajautuu suurelta osin Kallaveteen ja ranta-alueen kokonaisvaltainen suunnittelu onkin oleellista potentiaalin hyödyntämiseksi. Muuten alueella on jonkin verran liikkumista haastavia korkeuseroja. Rautatie halkoo koillisen alueen asuinalueiden välistä.

Noin 12 000 asukasta ja 4000 työpaikkaa

**Pääasiassa 1950-1980 luvulla
rakennettua monipuolista asuinalueutta**

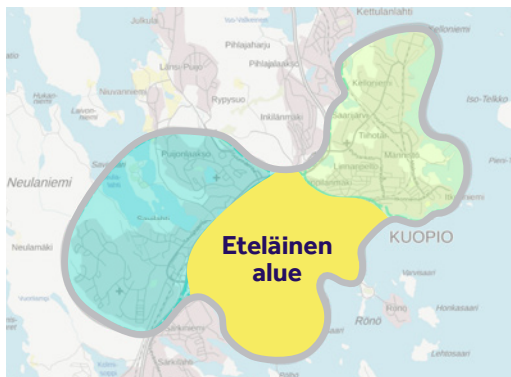
**Yrityskeskittymät Kelloniemessä,
Likolahdessa ja Itkonniemen rannassa**

Eteläinen alue

Eteläinen aluekokonaisuus kattaa **ruutukaavakeskustan, Niiralan, Haapaniemen ja Siikaniemen alueet**. Alue on Kuopion kaupungin keskeisin ja tiheimmin rakennettu alue. Kokonaisuudessa eteläisen alueen sisällä on lähes 25 000 asukasta ja lähes 15 000 työpaikkaa. Alueelle keskittyy paljon laajaa aluetta palvelevia toimintoja, kuten koulutusta, kulttuuritoimintoja ja erilaisia tapahtumapaikkoja.

Eteläiseltä alueelta löytyy monipuolisesti erilaisia ja eri aikakausilla rakennettuja aluekokonaisuuksia. Ruutukaavakeskustasta löytyy monipuolisesti sekä vanhaa rakennuskantaa että uudisrakennuksia. Niiralan valtakunnallisessakin mittakaavassa kulttuuriympäristönä merkittävällä pientaloalueella toteutetaan tällä hetkellä asemakaavamuutosta. Muita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita eteläisellä alueella ovat esimerkiksi Huuha, Valkeisenlampi, rännikatuverkosto taskupuistoihin, Snellmaninpuisto sekä Vanha Kuopio. Mölymäen alueella on lisäksi käynnissä merkittävä uudistus keskuskentän ympäristössä, ja myös Siikalahteen on muotoutunut viime vuosina erilaisia vapaa-ajan aktiviteetteja sisältävä keskittymä.

Väestön osalta eteläisellä alueella korostuvat yksin asuvien taloudet, ja lapsitalouksia on hieman luoteista ja koillista aluetta vähemmän. Työllisyysprosentti eteläisellä alueella asuvilla on hieman muita hankealueen aluekokonaisuuksia korkeampi. Hankealueen väestöstä lähes 50 % asuu eteläisen alueen kaupunginosissa.

Eteläisen alueen sisälle mahtuu paljon toimintoja, jotka vaikuttavat Kuopion matkailuun ja turismiin. Tunnetuimmat alueet esimerkiksi tori ja satama täydentyvät muun muassa isoilla tapahtumapaikoilla jäähallin, Kuopio-hallin, Mölymäen, kaupunginteatterin ja Musiikkikeskuksen muodossa. Lisäksi alueelta löytyy järvimatkailuun-

kin linkittyviä keskittymiä Siikalahdesta sekä matkustajasatamasta aallonmurtajiineen.

Yritystoiminta keskittyy eteläisellä alueella ruutukaavakeskustaan, Niiralankadun varteen sekä Tasavallankadun eteläpuolelle. Toimialajaottelussa yleisimmät toimialat ovat ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus sekä terveys- ja sosiaalipalvelut. Myös palvelutoiminta sekä majoitus- ja ravitsemustoiminta korostuvat verrokkialueita enemmän.

**Noin 25 000 asukasta
ja 15 000 työpaikkaa**

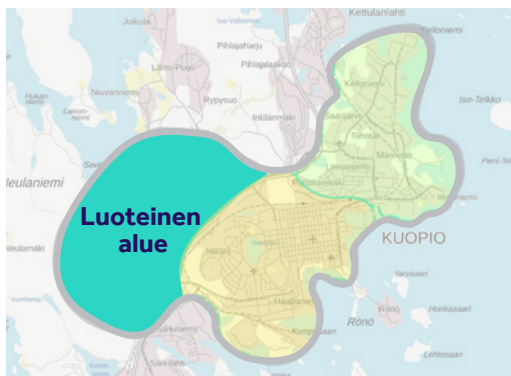
**Kuopion keskeisin ja
tiheimmin rakennettu alue**

**Monipuolisia Kallaveden rantaan
kytkettyjä toimintoja**

Luoteinen alue

Luoteinen alue kattaa hankealueesta **Neulamäen, Savilahden ja Puijonlaakson kaupunginosat**. Kokonaisuutena näiden kolmen kaupunginosan alueella on tällä hetkellä noin 13 000 asukasta, mutta lähes 18 000 työpaikkaa. Puijonlaakso ja Neulamäki edustavat alueina klassisia lähiöitä, kun taas Savilahti on vahvasti kasvava alue, jota on viimeisen vuosikymmenen aikana kehitetty strategisena kärkihankkeena kampusalueesta kokonaisvaltaisesti opiskelun, työskentelyn ja asumisen yhdistäväksi kaupunginosaksi.

Savilahti on merkittävä työpaikkakeskittymä Suomen mittakaavassa. Alueelle keskittyy Kuopion Yliopistollisen sairaalan lisäksi monenlaista tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Savilahden alueelle on tulevana vuosina syntymässä

merkittävässä määrin uutta asuinrakentamista varsinkin Vanhan Varikon ja Marikonrannan alueille. Alueella toimivien yritysten toimipisteiden toimialajakaumassa korostuvatkin ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, informaatio ja viestintä sekä tukku- ja vähittäiskauppa, moottoriajoneuvojen ja -pyörien kauppa ja korjaus.

Savilahteen sijoittuu myös laajasti erilaisia koulutusmahdollisuuksia – kokonaisuudessaan alueella on lähes 20 000 opiskelijaa. Osittain tämän vuoksi luoteisella alueella, lähinnä Puijonlaaksossa ja Neulamäessä, asuu muita hankealueen osia enemmän opiskelijoita. Eläkeläisiä alueella asuu n. 23 % väestöstä, mikä on selvästi vähemmän kuin eteläisellä ja koillisella alueella. Luoteisen alueen talouksissa on hieman enemmän Tilastokeskuksen alimpaan tuloluokkaan kuuluvia kotitalouksia ja vastaavasti vähemmän ylimpään tuloluokkaan kuuluvia kuin verrokkialueilla. Luoteisella alueella on myös suhteellisesti eniten lapsitalouksia (13 %) ja eniten vuokra-asunnoissa asuvia talouksia (65 %).

Neulamäessä ja Puijonlaaksossa on molemmissa tunnistettu tarpeita lähiö-keskusten kehittämiseen tulevaisuudessa. Puijonlaaksoon on viime vuosina kohdistettu kehittämistoimenpiteitä, ja esimerkiksi Puijonlaakson etelärinne ja Sammakkolammen alue on uudistettu.

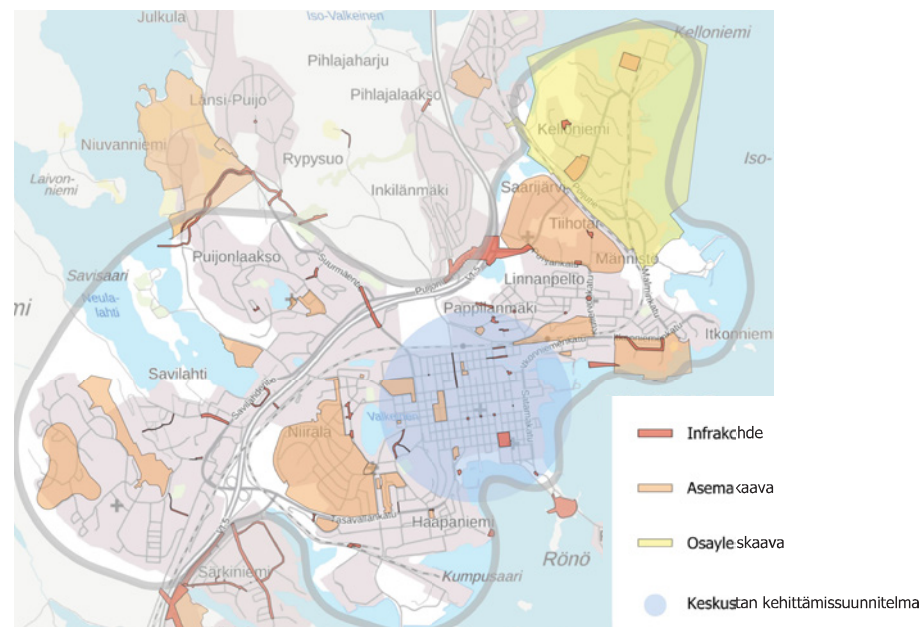
**13 000 asukasta ja 18 000 työpaikkaa
ja lähes 20 000 tutkinto-opiskelijaa**

**Savilahti vahvasti kasvava
monipuolinen uusi kaupunginosa**

**Neulamäki ja Puijonlaakso klassisia
lähiöitä omine palvelukeskuksineen**

Luoteisen alueen yksi vahvuuksista on monipuoliset virkistysmahdollisuudet, ja alue rajautuu molemmin puolin laajoihin luonnonsuojelualueisiin Puijolla ja Neulamäessä, joiden yhteyttä on mahdollista kehittää.

Suunnittelu ja rakentaminen hankealueella

Kuopio Plus -alueelle kohdistuvat kaava-suunnitelmat ja infrakohteet.

Hankealueeseen kohdistuu merkittävästi kaupungin investointi- ja suunnittelupanostusta. Karttaan on koottu vuoden 2026 kaavoitusohjelmassa olevat yleis- ja asemakaavat. Kaavoitustöiden laajuus on merkittävä: yhden vuoden tarkastelujaksolla ne kattavat yli 50 % hankealueesta. Samanaikaisesti suunnittelussa ja toteutuksessa olevien infrakohteiden määrä tulee kasvamaan entisestään. Resurssien kohdentamisen ja vaikuttavuuden parantamiseksi tulisi yksittäisistä kohteista muodostaa laajempia hankekokonaisuuksia.

Kuopio Plus -konsepti

Visio

Kuopio Plus – Kuopion sydämen kehittämishankkeen nimen taustalla on ajatus, joka heijastaa hankkeen keskeistä merkitystä ja tavoitteita. Konseptin keskeinen ydin on lisäarvon tuottaminen koko Kuopiolle. Hankealue käsittää kaupungin ruutukaavakeskustan sekä sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat kaupunginosat, muodostaen alueen, jota voidaan pitää kaupungin sydämenä. Tämä kokonaisuus sisältää keskeiset toiminnot ja toimii monelle vierailijalle Kuopion käyntikorttina. Koska sydänalueelle kohdistuu uudistus-, tiivistymis- ja kehittämistarpeita, on toimenpiteiden laadukas toteutus tärkeää, jotta sydän sykkii jatkossakin tuoden lisäarvoa, plussaa koko Kuopiolle.

Kuopio Plus -hankkeen visiona on kehittää hankealuetta koko Kuopion sykkivänä sydämenä, joka tuottaa hyötyä laajasti kaupunkiseudulle. Tämä visio on muodostettu monitasoisen yhteiskehittämisen sekä laajan vuoropuhelun avulla ja sen laatimiseen on osallistunut monipuolisesti eri sidosryhmiä niin kaupunkiorganisaation sisältä kuin ulkopuoleltakin.

Strategiset kärkihankkeet ovat rakentamisen ja kehittämisen lisäksi merkittäviä kokonaisuuksia kaupungin veto- ja pitovoiman, edunvalvonnan ja imagon kannalta, minkä vuoksi ne ovat myös tärkeä osa Kuopio-brändiä. Yhtenäinen kaupunkibrändi puolestaan on tärkeä tunnistettavuuden ja näkyvyyden vuoksi. Kaupunkiorganisaation laajuuden ja monialaisuuden vuoksi on havaittu tarve muodostaa Kuopion kattobrändistä omia, strategiasta johdettuja alabrändi-kokonaisuuksia. Tällaisia ovat esim. Business Kuopio, Liikkuva Kuopio ja Viksu Kuopio. Alabrändit tukevat kaupungin kattobrändiä ja ovat kiinteä osa sitä, mutta muodostavat oman, itsenäisen kokonaisuuden. Myös Kuopio Plus -kokonaisuudelle muotoillaan oma alabrändi vahvistamaan sen tunnettuutta ja näkyvyyttä sekä yhdenmukaistamaan sen markkinointia ja viestintää.

**Konseptin ydin on
lisäarvon tuottaminen
koko Kuopiolle.**

**Visio:
Koko Kuopion
sykkivä sydän**

Kärkiteemat

Jotta visiolause voidaan elää todeksi, täytyy kehittämisessä ottaa huomioon useita erilaisia näkökulmia ja painopisteitä. Kuopio Plus -kokonaisuudessa on tunnistettu viisi osiota, jotka kaikki ovat omalta osaltaan merkittäviä kokonaisuuden kannalta.

Kehittyvää elinvoimaa ja innovaatioita

Jotta Kuopio voi pärjätä tiivistyvässä kilpailussa, kaupungin täytyy houkutella investointeja ja yritysten tarjota monipuolisesti työmahdollisuuksia. Kuopio Plus -alueelta löytyy muun muassa keskusta sekä Savilahden alue, jotka ovat tulevaisuuden elinvoiman osalta monessa mielessä keskeisiä paikkoja. On myös tärkeää tunnistaa, millaista toimintaa Kuopion ydinalueelle on mahdollista ja tarkoituksenmukaista houkutella.

Yhteistä hyvinvointia ja hyvää arkea

Kaupunki tai sen ydinalue ei menesty ilman asukkaiden ja luonnon hyvinvointia – ekologista ja sosiaalista kestävyyttä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä ja uudistuesssa on tärkeää tunnistaa, kuinka kuopiolaisten tyytyväisyys kotikaupunkiinsa pidetään tulevaisuudessakin korkealla ja monella tavalla poikkeukselliset luontoarvot voidaan turvata. Kaupunkirakennetta suunnitellaan ilmastokestävästi. Kaupungin kehittyessä on tärkeä tuoda asukkaat ja toimijat mukaan vaikuttamaan jo varhaisessa vaiheessa. Näin voidaan luoda toimivaa ja viihtyisää kaupunkia, joka mahdollistaa hyvän arjen.

Elämyksiä ja mahdollisuuksia

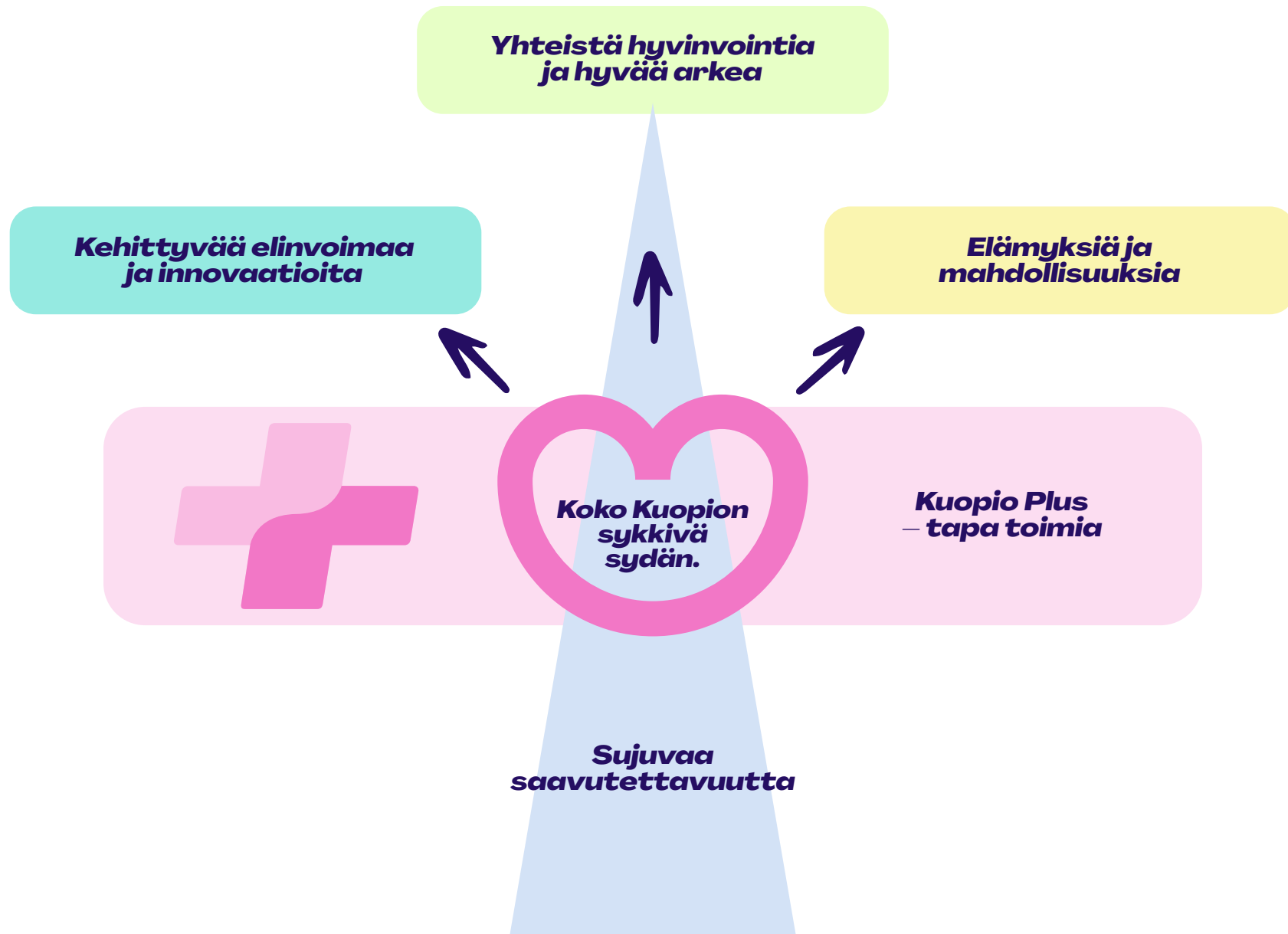
Jotta Kuopion sydän voi sykkiä elämää, tarvitaan elämyksiä ja mahdollisuuksia. Kuopio Plus -alueelle asettuu suuri osa kaupungin tapahtumapaikoista, kulttuuritoiminnoista ja matkailukohteista, joten näiden kehittäminen on oleellista koko kaupungin kannalta. Kuopio on jo tällä hetkellä vireä urheilu-, kulttuuri- ja matkailukaupunki, mutta kehittämispotentiaalia löytyy edelleen.

Sujuvaa saavutettavuutta

Kuopio Plus -hankkeen yhtenä ratkaisevana taustatekijänä on ollut joukkoliikenteen runkolinjat, jotka kulkevat läpi kehittämisalueen. Sujuvan saavutettavuuden kehittäminen pitää kuitenkin sisällään myös muita näkökulmia. Asumisen, työsäkäynnin, vapaa-ajan toimintojen ja muiden palveluiden on oltava kestävästi ja helposti saavutettavissa monenlaisilla kulkumuodoilla. Kaupunkirakennetta kehittämällä mahdollistetaan kestävien kulkutapojen edellytykset. Sujuva saavutettavuus on läpileikkaava teema, joka osaltaan mahdollistaa kolmen aiemman teeman onnistumisen.

Kuopio Plus – tapa toimia

Kuopio Plus ei ole irrallinen hanke, vaan osa pitkäjänteistä kaupungin kehittämistä. Kärkihanketta johdetaan koordinoitusti, ja se toimii siltarakentajana yhdistäen kaupunkiorganisaation ja eri sidosryhmät yhteiseen kehittämiseen. Emme kehitä vain yksittäisiä paikkoja, vaan kokonaisuuksia, joissa yhdistyvät ympäristö ja toiminta. Kerromme mitä teemme ja millä vaikutuksilla – ja opimme siitä, mitä toiminta tuottaa.

Tavoitteet

Teemaosioiden tunnistamisen jälkeen hahmotellaan tavoitteita, jotka ovat oleellisia vision saavuttamisen suhteen. Tavoitteiden on tarkoitus hahmottaa kaupunkikehittämisen suuria linjoja ja auttaa koordinoimaan ja priorisoimaan hanke- ja sen osa-alueilla tehtäviä toimenpiteitä ja auttaa priorisoimaan niitä

asioita, joihin erityisesti alueella panostetaan. Kaikki toimenpiteet eivät kuitenkaan täytä kaikkia tavoitteita, eikä jonkin asian puuttuminen tavoitelistauksesta tarkoita sen unohtamista – perusajatuksena on kuitenkin kehittää mahdollisimman toimivaa kaupunkia kaikille eri ryhmille.

Kehittyvää elinvoimaa ja innovaatioita

Monipuolisesti työmahdollisuuksia
Keskusta on houkutteleva toimintaympäristö yrityksille
Savilahti on Euroopan kiinnostavin oppimis- ja innovaatioympäristö
Vetovoimainen investointikohde
Palvelutarjonta on joustavaa ja sitä toteutetaan monitoimijaisesti
Kestävän kehityksen potentiaali elinvoiman lähteenä on tunnistettu ja hyödynnetty (esim. resurssiviisaus, energia- ja luonto-pohjaiset ratkaisut)

Yhteistä hyvinvointia ja hyvää arkea

Asukkaat ja toimijat ovat aktiivisesti mukana alueensa kehityksessä ja toiminnassa
Monimuotoista asumista viihtyisässä ympäristössä
Luonnon ja ihmisen yhteinen hyvinvointi mahdollistetaan
Kaupunkiluonnon monimuotoisuutta edistetään
Kaupunki kasvaa kaupunkirakenteen sisällä kestävästi
Kuopion rikkaan ja monipuolisen kulttuuri-perinnön vahvuuksia hyödynnetään

Elämyksiä ja mahdollisuuksia

Kuopio on tunnettu urheilu- ja kulttuuri-tapahtumista
Keskusta on eläväinen 365 päivää vuodessa
Kuopio on Suomen halutuimpia opiskelijakaupunkeja
Muuttajien on helppo juurtua kaupunkiin
Kuopio on kansainvälisesti kiinnostava
Kaupunkikulttuuri kukoistaa ja mahdollistaa erilaiset alakulttuurit

Sujuvaa saavutettavuutta

Asuminen, palvelut ja työpaikat ovat kestävästi ja helposti saavutettavissa
Jalankulun ja pyöräilyn reitit ovat sujuvat
Joukkoliikennetarjonta on houkuttelevaa

Eheällä kaupunkirakenteella tuetaan kestävien kulkutapojen edellytyksiä
Luonto ja virkistysalueet kytkeytyvät elämään
Hankealueen saavutettavuus paranee mm. raideliikenteen osalta

Kuopio Plus – tapa toimia

Kestävyys ja kauaskantoisuus
Kumppanuudet ja yhteiskehittäminen
Mahdollistaminen ja edistäminen

Yhteensovitus ja koordinointi
Ihmislähtöisyys ja vuorovaikutus
Rahoituksen monipuolisuus

Vaikuttavuuden seuranta

Jotta tulosten saavuttamista ja toimenpiteiden vaikuttavuutta voidaan seurata, täytyy Kuopio Plus -hankkeen ympärille määritellä mittareita. Seurannassa hyödynnetään mahdollisimman paljon Kuopion kaupungin strategiaan ja strategiaan ohjelmiin sisällytettyjä mittareita, mutta jossain määrin tarvitaan myös kokonaan uusia mittareita. Kaikkien mittarien seuraaminen koko hankealueen tasolla ei myöskään ole tarkoituksenmukaista – eri alue- ja toimenpidekokonaisuuksien seurantaan voidaan valita tarpeen mukaan erilaisia mittareita. Prosessin kehittäminen strategisen kaupunkikehityksen kärkihankkeen vaikutusten mittaamiseksi on yksi tulevien vuosien oleellisia toimenpiteitä.

Kehittämisohjelman ensimmäiseen versioon on jo tunnistettu joitakin kokonaisuuksia, joiden kehityksen seuraaminen on erityisen tärkeää matkalla kohti *Koko Kuopion sykkivää sydäntä*.

Kaupungin kasvu

Kaupungin kasvun mittarointi käsittää esimerkiksi väestötarkastelun, yritys- ja työpaikkamäärän kehityksen seurannan, yksityiset sekä julkiset investoinnit ja rakentamisen määrän.

Huippuosaamisen kehitys

Huippuosaamisen kehityksen osalta seurataan esimerkiksi oppilaitosten hakijamääriä, uusien osaajien työllistymistä alueelle, Kuopion menestystä opiskelija-kaupunkivertailuissa sekä TKI-toiminnan aktiivisuutta ja laajuutta.

Viihtyisä ja yhteinen kaupunki

Kaupunkia, ja sen osia, kehittäessä oleellinen mittari on asuinympäristön viihtyisyys. Kuopiossa tyytyväisyyttä asuinympäristöön on aiemmin mitattu esimerkiksi kokemuksellisen hyvinvointikyselyn kautta. Tyytyväisyyteen vaikuttavia teemoja kyselyssä olivat rakennetun ympäristön lisäksi muun muassa turvallisuus, vaikuttamismahdollisuuksien määrä kehittämisessä, turvallisuus ja

palveluiden saavutettavuus. Kokemuksellisen hyvinvoinnin lisäksi asuinalueen viihtyisyyden mittarointiin liittyy esimerkiksi luonnon saavutettavuuden ja luonnon monimuotoisuuden seuraaminen.

Keskustan elinvoimaisuus

Ruutukaavakeskustalla on Kuopiossa, kuten muissakin kaupungeissa, erityinen rooli monien toimintojen keskuksena. Keskustan elinvoimaisuuden kehitystä onkin syytä seurata tarkasti osana kehitystä. Seurannassa voidaan käyttää esimerkiksi elinvoimaindeksiä ja liiketilojen käyttöastetta.

Kuopio tapahtuma- ja matkailukaupunkina

Kuopio Plus -alueelle kohdistuu merkittävä osa Kuopion tapahtuma-alustoista ja matkailukohteista sekä majoituskapasiteetista. Kuopio onkin asettanut strategiassaan tavoitteeksi parantaa tapahtuma- ja matkailukaupungin imagoa. Tämän vuoksi eri kokoluokan tapahtumien määrän, kävijämäärien kehityksen ja alustataloudellisen vaikutuksen seuraaminen on oleellista Kuopio Plus -hankkeen kannalta. Lisäksi alueelle kohdistuvan kansainvälisen ja kotimaisen matkailun sekä yöpymisten määrän kehitystä alueella on syytä seurata.

Kuopiolaistuminen

Kuopio Plus -alueen veto- ja pitovoiman mittarointi on erittäin tärkeää alueen kehittämistyölle. Tähän liittyen on tarve seurata alueelle kohdistuvaa muuttoliikettä sekä kotimaasta että ulkomailta ja analysoida, miten eri olosuhteet vaikuttavat eri muuttajaryhmien asettumiseen ja kotoutumiseen Kuopioon.

Kulkumuotojakauma

Jotta kaupungissa päästään kohti sujuvaa saavutettavuutta, on kulkumuotojakauman kehitys oleellista seurattavaa. Jakauman kehityksen lisäksi joukkoliikenteen matkustajamäärien kehitys, autoistumisaste ja erilaisten palveluiden saavutettavuus ovat teemaan liittyviä mitattavia kokonaisuuksia.

Toimenpiteiden seurantamittarit käynnistysvaiheessa

Kaupungin kasvu

Yritys- ja työpaikkamäärä

Asukasmäärä

Syntyneet investoinnit (€)

Uusien asuntojen määrä

Huippuosaamisen kehitys

Oppilaitosten hakijamäärät ja valmistuneiden työllistyminen Kuopioon

Kuopion menestys opiskelijakaupunkivertailuissa

TKI-toiminta

Viihtyisä ja yhteinen kaupunki

Asukkaiden ja toimijoiden tyytyväisyys asuinalueeseensa ja asuinalueen viihtyisyys

Vaikuttamiskokemus

Luontoyhteys

Luonnon monimuotoisuus

Keskustan elinvoimaisuus

Elinvoimaindeksi

Liike-, palvelu- ja yritystilojen käyttöaste

Kuopio tapahtuma- ja matkailukaupunkina

Tapahtumien määrä (eri kategoriat)

Tapahtumien alustataloudellinen vaikutus ja muualta tulevien määrä

Yöpymisten määrä

Kotimaisten ja ulkomaisten turistien määrä

Kuopiolaistuminen

Muuttajien määrä kotimaasta ja ulkomailta

Kuopion houkuttelevuus nuorten ja lapsiperheiden keskuudessa

Kulkumuotojakauma

Kulkumuotojakauma

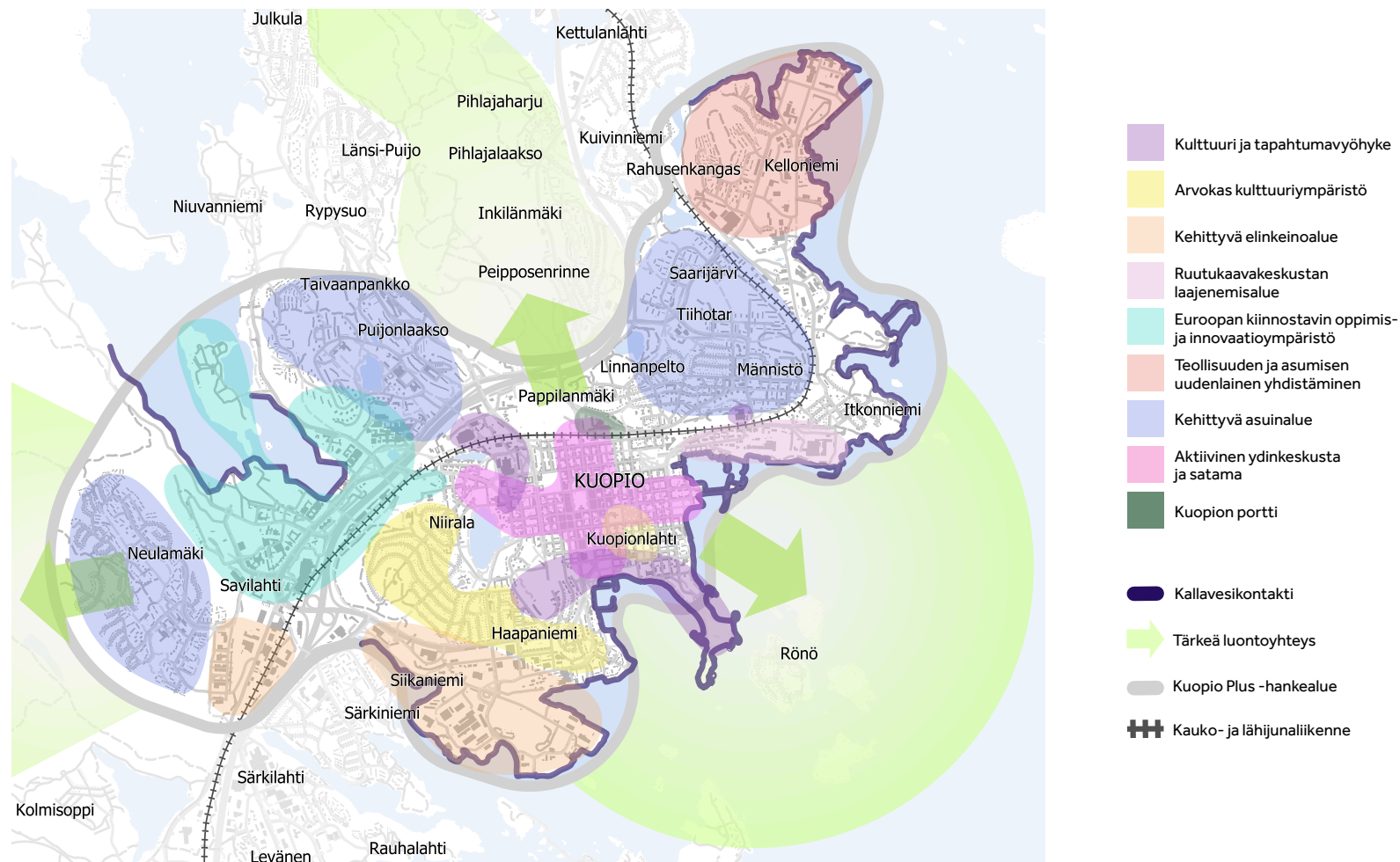
Arjen aikahyöty (esimerkiksi 15 minuutin kaupunki)

Saavutettavuuskokemus

Kehittämisaalueen vyöhykkeet

Kuopio Plus -hankealue on laaja ja moninainen. Kehittämisen onnistumiseksi on tunnistettava eri alueiden vahvuuksia ja ominaispiirteitä, joita voidaan kehittää mällä tukea ja vahvistaa. Alla olevassa kartassa näitä vahvuuksia ja ominaispiir-

teitä on nostettu esille. Kartta ei vielä sisällä kaikkea, vaan tarkempia, syvällisempiä karttoja laaditaan teemoittain (esim. luontopohjaiset hyvinvointitarjoomat) hankkeen edetessä. Kartassa huomioidut alueet ja niiden selitteet ovat pelkistyksiä – alueilla on ja tulee myös jatkossa olemaan muitakin toimintaa.

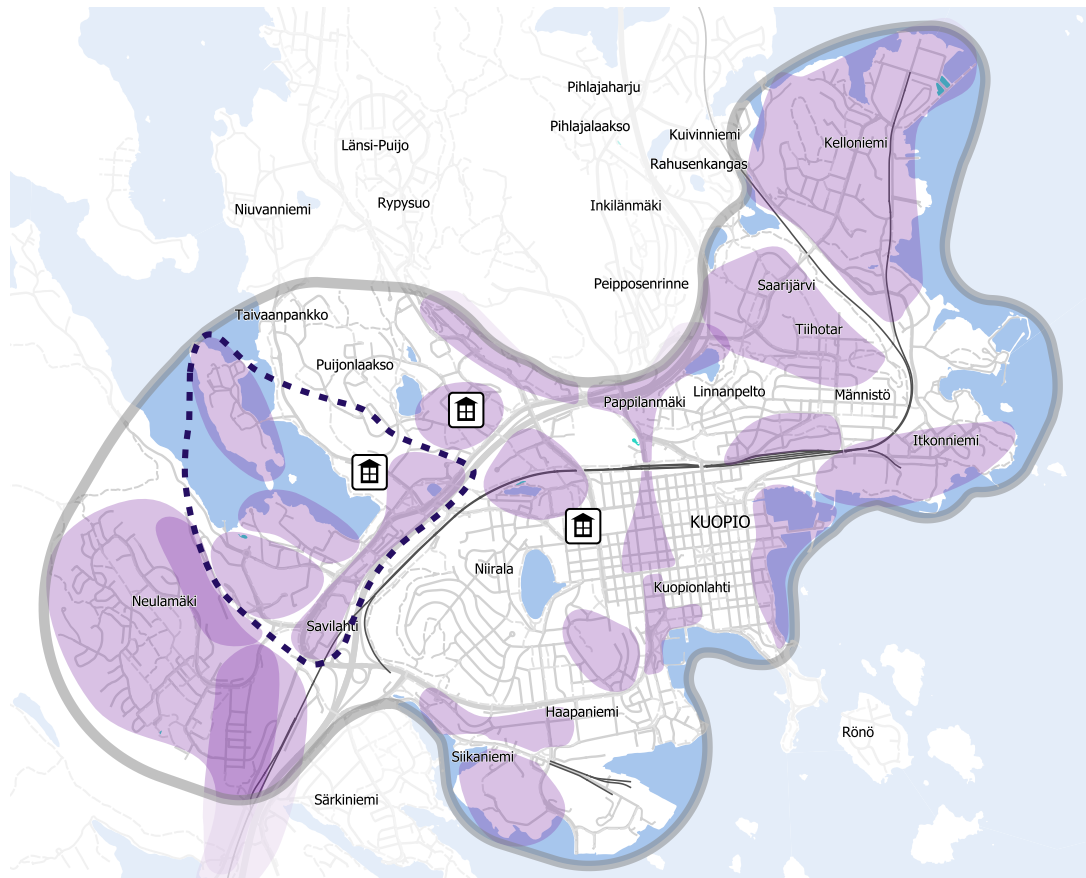
Kehittämishankkeet Kuopio Plus -alueella

Vaikka Kuopio Plus -hanke on laaja ja alue kattaa useamman kaupunginosan, kehittäminen tapahtuu rajatuissa, eri aikatauluilla etenevissä hankekokonaisuuksissa. Kokonaisuudet voivat pitää sisällään täydennysrakentamista, yritys-alueiden tai lähiöiden uudistamista, vapaa-ajan mahdollisuuksien kehittämistä, kiinteistökehityshankkeita, uusien alueiden rakentamista tai näiden yhdistelmiä. Kuitenkin Kuopio Plus- hankkeen vaikuttavuus syntyy näiden asioiden summana

ja synergiana yli yksittäisten pienempien hankerajojen. Tällöin on mahdollista tunnistaa esimerkiksi hankkeiden yhteisvaikutushyötyjä ja rajapinnoilla piileviä mahdollisuuksia.

Oheinen kartta kertoo Kuopio Plus -hankealueella jo käynnissä olevista muista hankkeista, jotka ovat rakentamis- tai suunnitteluvaiheessa tai ne on tunnistettu tulevaisuuden kehittämiskohteeksi. Kuopio Plussan edetessä ja käynnissä olevien hankkeiden valmistuessa kokonaisuuksia muodostuu kuitenkin lisää.

Kuopio Plus -alueen kokonaisvision, tavoitteiden ja niitä to-
teuttavien pienempien hankekokonaisuuksien muodostaminen
ohjaa kehittämispanosten suuntaamista ja koordinoimista, mikä
lisää kaupunkikehitystoimenpiteiden vaikuttavuutta.

Tunnistettuja hankekokonaisuuksia

- Hankekokonaisuus
- Savilahti-projekti
- Kaupungin
kiinteistökehityshanke

***Kuopio +
vapaa-aika =
parasta
opiskelija-
elämää***

KUOPIO PLUS

KUOPIO N SYDÄMEN KEHITTÄMISHANKE

Kuopio + Savilahti = kansainvälisiä innovaatioita

KUOPIO PLUS

KUOPIO SYDÄMEN KEHITTÄMISHANKE

Toimenpidekorit

Eri hankekokonaisuuksilla on erilaiset lähtötilanteet, tavoitteet, toimenpiteet ja lopputulokset. Hankekokonaisuutta muodostettaessa nykytila-analyysin perusteella luodaan ajatus siitä, millä tavoin kyseinen hanke toteuttaa Kuopio Plus -kokonaisuuden päätavoitteita ja vie aluetta vision mukaisesti kohti *Koko Kuopion sykkivää sydäntä*. Jokaisessa hankekokonaisuudessa ei ole tarkoitus kattaa kaikkia näkökulmia, vaan vahvuuksia ja ominaispiirteitä tukemalla voidaan täydentää kokonaisuutta.

Määriteltyjen päätavoitteiden saavuttamiseksi on tunnistettu erilaisia konkreettisia toimenpidekokonaisuuksia. Jotkin näistä ovat aluekohtaisia ja linkittyvät yksittäiseen hankekokonaisuuteen, mutta jotkin liittyvät läpileikkaaviin teemoihin tai toimintatapoihin. Toimenpiteitä on hahmoteltu tavoite- ja kehitysteemakohtaisiin toimenpidekoreihin, joista ensimmäiset on kuvattu jäljempänä esimerkinomaisesti. Toimenpidekorit muodostavat portaittaisen jatkumon, jossa yksittäiset toimenpiteet linkittyvät toimenpidekokonaisuuksiin, jotka vievät kohti asetettuja tavoitteita. Toimenpidekoreja luodaan lisää ja tarkennetaan Kuopio Plus -hankkeen edetessä ja toimenpiteiden tiekartan tarkentuessa.

Vetovoimainen investointikohde

Sujuvoitetaan yrityksille tarjottavia palveluita

- Yksinkertaistetaan ja nopeutetaan kaavoitus- ja tontinluovutusprosesseja
- Tuodaan näkyvämmäksi yritysten monipuoliset tukipalvelut yrityksen elinkaaren eri vaiheissa
- Edistetään yritysten, oppilaitosten ja tutkimuslaitosten TKI-yhteistyötä

Kehitetään Kuopio Plus -alueita loogisina ja vaikuttavina hankekokonaisuuksina, jotka tarjoavat pitkäjänteisen kehitysnäkymän

- Tunnistetaan erilaiset yrityskeskittymät ja edistetään niiden kehittymistä tunnistettujen vahvuuksien pohjalta
- Kehitetään alueita siten, että muodostuu liiketoiminnan mahdollistavia asiakaskeksittymiä ja -virtoja.
- Tunnistetaan yhdessä erilaiset investointimahdollisuudet erityisesti alueen kriittisissä nivelkohdissa luoden ankuri-investointeja

Parannetaan saavutettavuutta ja yhteyksiä

- Edistetään Savon radan (esim. Kurkimäki–keskusta–Rissala–kaksoisraide) ja Valtatien 5:n kehittymistä alueella
- Tunnistetaan Kumpusaaren ja Kelloniemen syväsatamien mahdollisuudet yritys- ja investointikohteina

Kehitetään investoribrändiä ja -vuorovaikutusta

- Perustetaan säännöllisesti kokoontuva Kuopio Plus investointifoorumi ja järjestetään sijoittajapäiviä
- Rakennetaan monipuolinen investointiportfolio, jonka avulla luodaan selkeä investointitarina ja sijoittajamateriaali

Toteutetaan täydennysrakentamista suunnitelmallisesti selvityksen pohjalta

- Rakennetaan täydennysrakentamisen Top 30 -ohjelma, joka ohjaa resursseja kaikkein vaikuttavimpiin kohteisiin
- Ohjataan kasvua tehokkaan joukkoliikenteen alueelle

Luodaan sujuva prosessi ja kannustimet täydennysrakentamiseen, rakennusten käyttötarpeen muuttamiseen ja taloyhtiöiden lisärakentamiseen

Edistetään kehittämistä laajoina aluekokonaisuuksina, joista tehdään tarvittavat yleis- ja konseptisuunnitelmat huomioiden viihtyvyys sekä viher- ja virkistysalueiden riittävyys sekä lisätään luonnon monimuotoisuutta

- Edistetään Savilahden rakentumista vahvalla panostuksella

***Kaupunki kasvaa
kaupunkirakenteen
sisällä kestävästi***

Toteutetaan keskustan kehittämissuunnitelma

- Kehitetään keskustan saavutettavuutta ja ydinkeskustan sisäistä liikkumista

Toteutetaan monitoimisia sisä- ja kaupunkitiloja ja kortteleita vetureiksi, jotka houkuttelevat kävijöitä ympäri vuoden säästä riippumatta

- Kehitetään erityisesti torin ympärivuotista käyttöä

Muodostetaan pienistä ja suurista tapahtumista ympärivuotinen kokonaisuus

- Hahmotetaan eri kokoisia tapahtuma-alustoja ja edistetään niiden hyödyntämistä
- Tunnistetaan rännikadut, puistot ja taskupuistot toiminnan mahdollistajina
- Luodaan mallit, joilla tyhjät tilat voidaan ottaa kulttuuri-, taide- ja tapahtumatoimijoiden väliaikaiskäyttöön

**Keskusta on eläväinen
365 päivää vuodessa**

Kuopio Plus — tapa toimia

Kehitetään laajan kaupunkikehityshankkeen toimintatapoja ja prosesseja

- Kehitetään viestintää ja vuorovaikusta sekä sisäisesti että ulkoisesti
- Rakennetaan hankkeen kannalta oleelliset sidosryhmäverkostot
- Yhteensovitetaan kehittämisohjelman avulla eri kaupunkikehitystoimenpiteitä

Rakennetaan pitkän aikavälin vaiheistus- ja etenemissuunnitelma

- Luodaan hankkeille aluekohtaiset tavoitteet, joissa tunnistetaan sekä meillä olevat että tarvittavat toimet
- Ohjelmoidaan Kuopio Plus -kokonaisuuden eteneminen ja yhteensovitetaan hankekokonaisuuksien sisältö, ajoitus ja tarvittavat investoinnit.

- Laaditaan tarvittavat yhteensovittavat suunnitelmat, selvitykset ja periaatteet

Priorisoidaan meneillään olevat tärkeimmät kokonaisuudet ja varmistetaan niiden suunnitelmallinen eteneminen

Selvitetään mahdollisuuksia kehittämishankkeisiin ja hyödynnetään niitä strategisten kaupunkikehitystavoitteiden saavuttamiseksi

- Toteutetaan keskeisen kaupunkialueen ilmastokestävä kehittäminen 2040 (KILKE 2040) -hanke ja hyödynnetään tuloksia ilmastokestävän kaupungin kehittämisessä

Loppusanat ja jatkokotoimen- piteet

Kuopio Plus -kehittämisohjelman versio 1.0. merkitsee lähtölaukausta pitkälle ja laajalle strategiselle kärkihankkeelle. Ensimmäisessä hyväksyttävässä versiossa tuodaan esiin visio hankkeen lopputuloksesta. Kehittämisohjelmaa kuitenkin päivitetään tasaisin väliajoin koko hankkeen elinkaaren ajan. Vuoden 2026 aikana painopisteenä on tunnistaa lisää konkreettisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen vievät kohti asetettujen tavoitteiden toteuttamista. Työtä tullaan tekemään kaupunkiorganisaatiossa toimialarajat ylittäen sekä sidosryhmien ajatukset huomioiden.

Välittömästi kehittämisohjelman hyväksymisen jälkeen aloitetaan Kuopio Plus -hankkeen toiminnan organisointi. Kärkihankkeen käynnistysvaiheessa korostuvat esimerkiksi seuraavat toimenpiteet:

Kokonaiskuvan muodostaminen koko alueesta ja kaupunginosista. Kokonaiskuvat sisältävät esimerkiksi eri alueiden tarkemmat aluekohdaiset vahvuudet, tavoitteet, alueilla meneillään olevat ja tulevaisuudessa tarvittavat toimenpiteet sekä keskeiset yhteistyötahot.

Kuopio Plus -hankealueella tehtävien toimenpiteiden yhteensovittaminen ja koordinointi hankekokonaisuuksien sisällön, aikataulutuksen ja tarvittavien investointien osalta.

Kuopio Plus -hankealueeseen liittyvien yhteensovittavien suunnitelmien, selvitysten ja periaatteiden laatiminen. Näitä ovat esimerkiksi eri alueiden konsepti- ja kokoavat yleissuunnitelmat. Ensimmäisessä vaiheessa yleissuunnittelua tehdään Neulamäen kaupunginosan keskusalueiden osalta.

Hankealueella jo meneillään olevien tärkeiden kokonaisuuksien, kuten Savilahden kehittämisen, joukkoliikenteen runkolinjojen käynnistämisen, täydennysrakentamisselvityksen täytäntöönpanon sekä laajojen kaavahankkeiden suunnitelmallisen etenemisen varmistaminen.

Hankemahdollisuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen Kuopio Plus -tavoitteiden saavuttamiseksi. Esimerkkinä jo käynnistynyt Keskeisen kaupunkialueen ilmastokestävä kehittäminen (KILKE2040) -hanke.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen organisoiminen tiedon kokoamisen, toimenpiteiden yhteensovittamisen, suunnitelmien laatimisen ja tulosviestinnän osalta.

Kuopio Plus ei ole vain Kuopion kaupunkiorganisaation hanke, vaan yhteinen ponnistus Kuopion sydämen kehittämiseksi. Otamme ilolla vastaan yhteistyöavaukset ja näkemykset alueen kehittämisen edistämiseksi.

***Rakennetaan yhdessä
kukoistavaa Kuopiota!***

Kuopion kaupunki
Elinvoiman toimiala
Strategiset kaupunkikehityshankkeet

Hankejohtaja Antti Niskanen
p. 044 718 5120
antti.niskanen@kuopio.fi

STRATEGINEN KÄRKIHANKE

Kuopio Plus on yksi teko kohti kaupungin visiota.

Kuopion strategia 2035: Kukoistava Kuopio – kestävä kasvua ja elämänvoimaa

Kuopio Plus – Kuopion sydämen kehittämishanke: Koko Kuopion sykkivä sydän

PÄÄTAVOITTEET

Päätavoitteiden avulla varmistetaan vision toteutuminen. Jokainen päätavoite pitää sisällään useita osatavoitteita.

Kehittyvää elinvoimaa ja innovaatioita

Yhteistä hyvinvointia ja hyvää arkea

Elämyksiä ja mahdollisuuksia

Sujuvaa saavutettavuutta

Kuopio Plus – tapa toimia

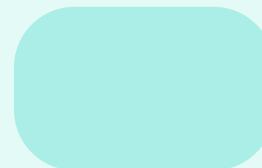
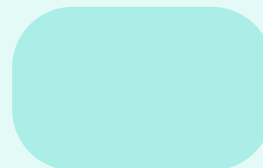
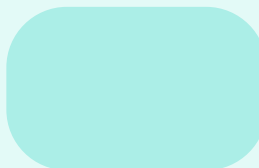
OSATAVOITTEET

Jokaiselle osatavoitteelle kootaan kori toimenpiteitä. Nämä toimenpiteet kokoavat yhteen ne toimenpiteet, jotka on tehtävä tavoitteiden saavuttamiseksi.

ALUEKOKONAISUUDET

Kuopio Plus -hankealueen sisään muodostuu kehittämiskokonaisuuksia, joilla toteutetaan jokaisen alueen ominaispiirteiden pohjalta valikoituja toimenpiteitä, jotka vievät kohti laajempaa tavoitetta ja visiota.

An aerial night photograph of Kuopio, Finland. The city is illuminated with warm lights, and the surrounding area is dark. In the foreground, a large body of water (Lake Kallavesi) reflects the city lights. A marina with many boats is visible on the left. In the background, a hill with a tower (Kallavesi Tower) is visible against a dark sky.

KUOPIO PLUS

KUOPION SYDÄMEN KEHITTÄMISHANKE

